

Individueel Opdracht

Publieke Waarden in Beeld

Gemaakt voor: Hans de Zwart.

Vorbereid door: Kaa Leung Ho, student | 500739625

Datum: 2 december 2022

DE VIJF BELANGRIJKSTE WAARDEN voor Florijn Tijdmachine

Inleiding

Voor het project Florijn Tijdmachine is het belangrijk om de publieke waarden mee te nemen in de ontwikkelingen van het ontwerp. Via het concept 'Privacy by Design' kan men bijvoorbeeld een webpagina ontwikkelen, waarbij gebruikers eenvoudig toegang tot informatie kunnen verkrijgen door simpelweg aan te geven dat zij '18 jaar en ouder' zijn. Dit vormt een directe gevaar voor de privacy en bescherming van de gebruiker.

Dit betekent dat een verantwoordelijk ontwerp, die zich netjes aan de regels houdt, nog steeds kan leiden tot onverantwoordelijke praktijken (Digitale Overheid, z.j.).

Stel dan even voor jezelf voor welke gevaren en bedreigingen er kunnen ontstaan, als ontwerpen niet de publieke waarden van de mens waarborgen.

In dit verslag kaart ik de belangrijkste publieke waarden uit voor de Florijn Tijdmachine, en leg ik uit welke van deze waarden mogelijk met elkaar kunnen botsen.

Wat zijn publieke waarden?

Publieke waarden zijn een afspiegeling van wat in de samenleving als waardevol wordt beschouwd. Het geeft richting aan de besluitvorming van de overheid. De overheid versterkt en beschermt deze waarden door bijvoorbeeld de economische groei te stimuleren, investeren in veiligheid en aandacht aan zaken besteden rondom privacy en mensenrechten.

Er zijn drie typen publieke waarden:

- *Proceswaarden;*
 - Deze waarden vertegenwoordigen wat we verstaan onder een goede logistieke proces. Voorbeelden hiervan zijn integriteit, transparantie en gelijkheid.
 - *Prestatiewaarden;*
 - Deze waarden hebben te maken met de verwachtingen vanuit de maatschappij voor het behalen van optimale resultaten. Voorbeelden hiervan zijn het verminderen van verspillingen, en het behalen van effectieve resultaten.
 - *Productwaarden;*
 - Dit zijn inhoudelijke waarden; ze vertegenwoordigen de verantwoordelijkheid voor het waarborgen van publieke doelen, openbare werken en publieke belangen. Voorbeelden hiervan zijn duurzaamheid, functionaliteit en veiligheid.
-

De vijf belangrijkste waarden voor dit project:

- Integriteit
 - Iemand met veel integriteit is eerlijk, oprecht en niet omkoopbaar. Zij zullen nooit aarzelen over hun standpunten, en staan sterk in hun normen en waarden.
- Gelijkheid
 - Artikel 1 | Gelijke behandeling en discriminatieverbod: Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.
- Sociale Samenhang / Cohesie
 - Zaken als sociale steun, wederkerigheid, wederzijds respect en verbondenheid zijn belangrijke aspecten voor het creëren van sociale cohesie.
- Representatie & Diversiteit
 - Om de samenleving inclusiever te maken is een betere representatie van diversiteit cruciaal.
- Toegankelijkheid
 - Met een toegankelijk product gaat erom dat iedereen, met of zonder beperking, de kans krijgt gebruik te maken van alle mogelijke features.

Verwachte botsingen van publieke waarden

Soms kunnen publieke waarden met elkaar botsen. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld sensoren inzetten om zakkenrollers op te sporen, maar wat doet dit precies met het gevoel voor veiligheid bij onschuldige mensen die ook gemonitord worden. Het is belangrijk om een verkenning te doen naar alle belangen en mogelijke ongewenste effecten, zodat wij aan het einde van de dag de juiste keuze kunnen maken.

De voornaamste waarden die denken te botsen zijn:

• **Gelijkheid vs Representatie & Diversiteit**

Een studente van de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam heeft zich bij het College voor Rechten van de Mens geklaagd over de antispieksoftware die de universiteit tijdens de corona-crisis heeft ingezet. Volgens de studente herkende de software haar gezicht niet omdat ze een donkere huidskleur heeft. Ze heeft daarom een klacht ingediend wegens discriminatie (NOS, 2022). Hoewel iedereen gelijk behandeld te willen worden, zijn onze technologische ontwikkelingen niet in staat om diversiteit te verwerken.

• **Integriteit vs Toegankelijkheid**

Vietnam dreigt Facebook af te sluiten in eigenland als het bedrijf politieke berichten weigert te censureren.

Facebook prioriteert namelijk geen politieke berichten en desinformatie te censureren, omdat het recht op vrije mening boven censuur staat (Trouw, 2020).

Vietnam heeft daarom gewaarschuwd dat dit kan betekenen dat Facebook niet meer toegankelijk zal zijn.

• **Representatie & Diversiteit vs Sociale Cohesie**

Collectieve waarden kunnen mensen met elkaar verenigen en binden, terwijl tegenstrijdige waarden kunnen leiden tot onderlinge wrijving. Wat verschillende culturen als 'normaal' beschouwen, is het voor een ander helemaal niet normaal (Çelik, 2019).

Uit talloze overzichtsstudies blijkt dat demografische verschillen zoals geslacht, nationaliteit en etniciteit juist een hinderpaal is op de werkvloer. Verschillen op de werkvloer geeft allerlei misverstanden, stress en conflicten (De Volkskrant, 2019).

BRONVERMELDING

Çelik, S. (2019). *Diversiteit vanuit het perspectief van waarden*. Geraadpleegd op 2 december 2022 via <https://www.hsleiden.nl/binaries/content/assets/hsl/lectoraten/diversiteit/diversiteit-vanuit-het-perspectief-van-waarden-saniye-celik.pdf>

Digitale Overheid. (z.j.). *Zet publieke waarden centraal*. Geraadpleegd op 30 december 2022 via <https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/nieuwe-technologieen-data-en-ethiek/publieke-waarden/toolbox-voor-ethisch-verantwoorde-innovatie/publieke-waarden-centraal/#1>

NOS. (2022). *Studente dient klacht in over 'discriminerende' antispieksoftware*. Geraadpleegd op 2 december 2022 via <https://nos.nl/artikel/2436872-studente-dient-klacht-in-over-discriminerende-antispieksoftware>

Trouw. (2020). *Zonder censuur geen Facebook meer in Vietnam*. Geraadpleegd op 2 december 2022 via <https://www.trouw.nl/buitenland/zonder-censuur-geen-facebook-meer-in-vietnam~b8a1474a/?referrer=https://www.google.com/>

De Volkskrant. (2019) *Diversiteit werkt lang niet altijd beter*. Geraadpleegd op 2 december 2022 via <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/waarom-diverser-lang-niet-altijd-beter-werkt~bcf8bee4/?referrer=https://www.google.com/>
